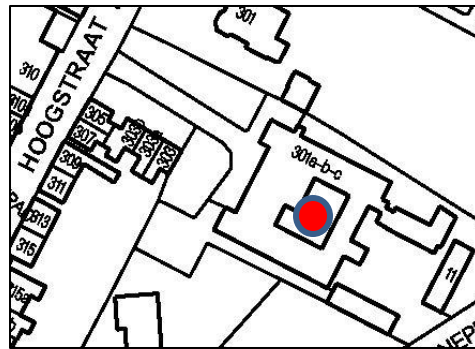

Hoogstraat 301 a-c

Datum van aanwijzing: 9-1-2007

Redengevende omschrijving

Beschrijving

Klooster, genaamd "Maria sine labe conceptae", gebouwd in 1883 voor de zusters van liefde uit Schijndel op door de familie Kerssemakers beschikbaar gestelde grond. De nonnen werden aangetrokken door de toenmalige gemeente Gestel om R.-K. onderwijs te geven. Na een taalschool en bewaarschool nam men vanaf 1885 ook de verpleging van ouderen op zich.

De oudste bebouwing bestaat uit de vleugel aan de Hoogstraat en twee dwarsvleugels, in de oorspronkelijke toestand één bouwlaag hoog. In 1892 werd aan de achterzijde een vleugel toegevoegd, tevens werd de rechtervleugel verhoogd, hierin kwam de kapel. In 1904 werd een verdieping aan de linkervleugel waarin zich de school bevond, toegevoegd. In stijl onderscheiden deze toevoegingen zich niet van het oudste gedeelte, het geheel is in een sobere bouwtrant uitgevoerd. Aan de achterzijde hebben diverse latere uitbreidingen plaatsgevonden. Deze hebben een tijdelijk karakter en worden niet beschermd.

Het pand ligt tussen de Hoogstraat en Gennepeweg, vrij en ver van de rooilijn op een groot terrein dat aan de achterzijde (Gennepeweg) afgescheiden wordt door middel van een hoge bakstenen muur met ezelsrug. Deze muur zet zich langs de Gennepeweg voort ter begrenzing van het kerkhof van de St. Lambertuskerk.

Het pand bestaat uit vier langgerekte tweelaagse vleugels (zeven traveeën breed), die een kleine binnenplaats omsluiten. Elke vleugel is op een rechthoekige plattegrond gebouwd waarbij de rechtervleugel op de begane grond van een uitbouw is voorzien. Hierop is het vijfzijdig gesloten koor van de kapel geplaatst.

De hoofd vleugel heeft een mansardedak, gedekt met bitumen, de dwarsvleugels zijn voorzien van schilddaken, aan de ene kant (de voormalige school) gedekt met kruispannen, aan de andere kant met verbeterde Hollandse pannen. De vleugel aan de achterzijde heeft een zadeldak met verbeterde Hollandse pannen. Aan de achterzijde zijn nog twee oudere aanbouwen, haaks op de vleugel zichtbaar, beide één laag hoog.

Het pand is uitgevoerd in baksteen waarbij de oudste delen uit handgevormde baksteen bestaan. De voorgevel heeft een middenrisaliet met topgevel, voorzien van een getrappt fries, bekroont door een kruis. Op de topgevel is een Mariabeeld aangebracht, daaronder, in een gepleisterde band de naam van het klooster. De gevel heeft verder een gepleisterde plint, kroonlijst en waterlijst. Deze lijsten lopen om de gevels van het kapelgedeelte door, bij het schoolgedeelte zijn de gepleisterde lijsten alleen op de voorgevel aangebracht.

In het kloostergedeelte bevinden zich zes- en achtruitsramen, de kapel is van rondboogramen, gevuld met glas-in-lood voorzien. De achtervleugel bevat vooral rechthoekige samengestelde ramen. In het dakvlak zijn een aantal dakkapellen aangebracht, alle met vleugelstukken en een fronton. Nieuwe dakkapellen zijn in het dakvlak van de zijvleugel, achter de kapel geplaatst.

De hoofdingang bevindt zich in de middenrisaliet, ervoor is een hardstenen trapje met bordes geplaatst. Naast de deur is een gevelsteen aangebracht waarop de eerstesteenlegging in 1883 door W. Kerssemakers wordt vermeld.

In het interieur verkeert vooral de hoofd vleugel (oudste deel van het klooster) nog in de

Gemeentelijk monument

oorspronkelijke staat. De vloer in de hal bestaat uit witte en zwarte marmeren tegels, vanaf deze hal loopt een hoge gang door de gehele diepte van de vleugel tot aan de binnenplaats. De gang wordt doorkruist door een tweede gang die evenwijdig aan de hoofdmassa loopt. Aan weerszijden van deze gang is de ruimte verdeeld in kamers. In beide gangen is plaatselijk nog de oude betegeling aanwezig. Op de verdieping is nog één slaapzaal met cellen aanwezig. In de achter- en zijvleugels van het gebouw zijn granieten trappen en betegelde lambriseringen in gang en trappenhuis restanten van de oorspronkelijke inrichting.

Overal zijn paneeldeuren bewaard gebleven.

Op de ruime zolders zijn gedeelten van de oorspronkelijke houten betimmering nog intact.

De kapel heeft gepleisterde wanden en kruisribgewelven. De smalle rondboogramen zijn gevuld met glas-in-lood in geometrische patronen, in het koor zijn in de glas-in-loodramen bijbelse figuren aangebracht (Maria met kind en een mannelijk figuur). Aan de achterzijde van de kapel bevindt zich een galerij met houten balustrade.

Waardering.

Het kloostercomplex heeft architectonische waarde vanwege de sobere maar statige eclectische bouwtrant en de terughoudende detailleringen die refereren aan de religieuze beleving en expressie. De hoge gangen en vertrekken zijn typisch voor de tijd van de bouw.

Het exterieur is gaaf bewaard gebleven en karakteristiek voor het steeds zeldzamer wordend bouwtype.

Het interieur met detailleringen van met name de hoofd vleugel (oudste gedeelte) verkeert grotendeels in oorspronkelijke staat en draagt bij aan de oorspronkelijke belevingswaarde.

Het klooster maakt onderdeel uit van een complex van gebouwen rond de St. Lambertuskerk. Door zijn situering en omliggende tuin vormt het een bijzonder element aan de Hoogstraat.

In het Klooster "Maria sine labe concepta" hebben de zusters van liefde uit Schijndel (1885) zich gevestigd om in de voormalige gemeente Gestel R.K.-onderwijs en verpleging van ouderen te verzorgen. Het is een getuigenis van de Mariaverering in deze tijdsperiode.

Het kloostercomplex is van cultuurhistorisch belang omdat daarin de belangrijke rol tot uitdrukking komt die de zusters hebben gespeeld voor de geestelijke en maatschappelijke ontwikkeling in het vroeg twintigste eeuwse parochieleven van Gestel.

De bouw van het klooster hangt samen met de bevolkingsgroei in Gestel eind 19e eeuw.

Het klooster is representatief voor de kerkelijke bouwkunst door de sobere bouwtrant en terughoudende detailleringen.

Het kloostercomplex vormt een onderdeel van een historisch complex van maatschappelijke voorzieningen in de voormalige gemeente Gestel met de St. Lambertuskerk, de pastorie, het patronaatsgebouw en de begraafplaats.

Het klooster draagt als onderdeel van een complex gebouwen bij aan de herkenbaarheid en ontwikkelingsgeschiedenis van de historische dorpskern van Gestel.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Hoogstraat 301a-c

Oorspronkelijke functie: Klooster

Hoofdfunctie: Religieuze gebouwen

Type: Klooster, kloosteronderdeel

Bouwperiode: 1883;1892

Gevels en materialen: Tweelaags baksteen, gepleisterde plint, kroonlijst en cordonlijst, middenrisaliet met topgevel, getrapte lijst en afwerking met kruis.

Vensters en deuren: Zes- en achtruitsramen. Dakkapellen met fronton en vleugelstukken.

Rondboogramen met glas-in-lood in kapelgedeelte.

Dak en bedekking: Kruispannen, bitumen, lei.

Motivering: Cultuurhistorisch belang.

Bijzonderheden: Gevelsteen. Mariabeeld op console in topgevel, onderdeel katholiek complex St. Lambertus, kapel stamt uit 1892.